№ 248
კვირა, 30 ნოემბერი, 1897 წ.

1877—1897

ივერია

№ 248
კვირა, 30 ნოემბერი, 1897 წ.

რედაქციისა:
ნიკოლოზის ქუჩა, 21.
ტფილისი.
გაზეთის დასაბარებელად
და განცხადებათა დასაბეჭდად
უნდა მიმართონ რედაქციას და წერილ-კითხვ. გამგერ. ხიზოგადოების კანცელარიას
ფასი განცხადებისა:
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ ჯერზედ 16 კაპ., მეორეზედ—8 კაპ.

გაზეთის ღირს:

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი—ერთი შაური.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

მელანია გაგრიელის ასული ფინამ-ძღვრიშვილისა

გარდაიცვალა.

შვილი მისი ილია ივანეს ძე ფინამძღვრიშვილი გულითადის მწუხარებით აუწყებს ამას ნათესავთა და ნაცნობებს.

პანაშვიდი იქნება ყოველდღე, საღამოს 7 საათზედ.

მიცვალებულის გვამს გაასვენებენ ორშაბათს, 1 დეკემბერს, ნაშუადღევის 3 საათზედ, ალელოოვის სახლიდგან, ელისაბედის ქუჩაზედ, ჯვრამდე, ვერაზედ. წირვა და დაკრძალვა მიცვალებულის გვამისა დანიშნულია სამშაბათს, სოფ. ფინამძღვარიანთ-კარში.

(1—ნ.—1)

ᲕᲧᲘᲓᲣᲚᲝᲑᲗ

ცოცხალს, კვკასიის გარეულ ცხოველებს:

ირმებსა, ჯეირნებს, ვეფხვებს, ᲒᲘᲜᲘᲔᲑᲡ, ᲑᲠᲘᲩᲔᲑᲡ, ᲐᲠᲜᲔᲑᲡ, ფოცხეერებს და სხვ.

ᲡᲘᲫᲘᲠᲐᲜᲐ ᲑᲐᲠᲔᲯᲓᲐ ᲓᲘᲓᲠᲔᲜᲚᲘ ᲘᲠᲛᲘᲡ ᲩᲘᲤᲘ ᲓᲐ ᲒᲐᲠᲔᲣᲚᲘ ᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲚᲘᲡᲒᲐᲜ.

მიხეილის ქუჩა, № 106, ეზოში; სახლი ბარამოვისა. იკითხეთ **ᲞᲣᲒᲝ ᲒᲘᲜᲯᲔᲚᲘᲡ.** (6—212—2)

საპოლიტიკო, სამეცნიერო და სალიტერატურო ნახატებიანი გაზეთი

„ᲙᲕᲘᲚᲘ“

ვამოცა 1898 წელს ყოველ კვირაში ერთელ ერთიდან სამ თამასამდე „ᲙᲕᲘᲚᲘ“ ᲩᲔᲚᲓᲛᲫᲦᲕᲜᲔᲚᲝᲑᲘᲡᲐᲡ და რედაქციის მართვა გამგეობას 1 იანვრიდგან 1898 წ. იკისრებს ბ-ნი ნოე ეორდანია

გაზეთი წლიურად ღირს გაუგზავნელად 7 მანეთათ, ხოლო გაგზავნით 8 მანეთ. ნახევარი წლიან გაუგზავნელად 3 მან. 50 კაპ., გაგზავნით 4 მან. სამი თვით გაუგზავნელად 2 მან., გაგზავნით 2 მან. 50 კაპ. თითო ნომერი სამ შაურად. ხელის მომწერლებს წლის ფული შეუძლიათ ნაწილ-ნაწილათ გამოუგზავნონ.

ამ წლის გასულს დაურიგდებათ ბრძანა „ᲙᲕᲘᲚᲘ ᲫᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐ“ 1896 წლის ამ სულის მომწერლებს, რომელთაც წლის ფული სრულად აქვთ შემოტანილი. (3—უ.—1)

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ

სუმშაბათს, 4 დეკემბერს,

ᲞᲔᲠᲔᲤᲘᲡᲘ Ვ. ᲒᲐᲛᲧᲠᲔᲚᲘᲫᲘᲡᲐ

ქართულის დრამატიულის დასისაგან

წარმოდგენილი იქნება

პირველად ახალი პიესა

ᲛᲐᲛᲐ

დრამა 5 მოქმ. თხზ. ი. ლაზარიშვილისა

ᲓᲐᲡᲐᲡᲠᲣᲚ

ᲑᲐᲠᲐᲫᲐᲚᲐ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲔᲚᲝᲛ

ვოდევილი 1 მოქმ. თარგმ. მ. სადაროვისა

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი ჩერკეზიშვილისა, გამყრელიძისა, კარგარელი, რჩეულთაგისა, რიონელი; ბ-ნნი აბაშიძე, გამყრელიძე, სვიმონიძე, შთირიშვილი, კანდელაკი, მშვილდაშვილი, ადამიძე, კარბელი, საფთაროვი, გვარამაძე, აბრამოვი და სხვ.

ადგილების ფასი ჩვეულებრივია

დასაწყისი 8 საათზედ

რეჟისორი კ. მესხი

კვირას, 30 გიორგობისთვეს, საღამოს 7 საათზედ დანიშნულია **ᲡᲐᲑᲐᲜᲯᲘ-ᲑᲝ ᲙᲘᲠᲑᲐ** ქართველთა საალბ.-მი-ცემო ამხანაგობის

„ᲨᲣᲐᲛᲐᲕᲚᲘᲡᲐ“

ტფილისის სათავად-აზნაურთა ბანკის დარბაზში, ფრეილინის ქუჩაზედ.

წევრთა ამხანაგობისას არ გაუგზავნებათ მოწვევის ბარათები.

(3—ნ.—3)

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲝᲠᲩ. ᲮᲝᲠᲝ.

ალ. კიკვაძისა ტ ივ. მუქედლიშვილისა

გაკმაზოაკს

ᲙᲝᲜᲪᲔᲠᲢᲘᲡᲒᲐᲜ

ახალის პროგრამით

შაბათს, 6 დეკემბერს, ქ. ᲒᲝᲠᲨᲘ.
კვირას, 7 დეკემბერს, ქ. ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘ.

ადმ. ივ. მუქედლიშვილი

(2—უ.—1)

პირველი კერძო სამკურნალო

ექიმის ნავასარდიანისა

(კუკიაში, ვორონცოვის ძეგლის პირდაპირ)

ავადმყოფთ იღებენ ექიმნი ყოველ დღე, კვირა დღეებს გარდა.

დილლობითი:

ბ. ა. ნავასარდიანი. 11—12 საათ. საფოსტა-ტელეგრაფო, ვენერიული (სიფილისი) საშარდეს ავადმყოფობანი.

ე. მ. ჩაქოგანი, 9—10 საათ. ნეულებანი: შინაგანი, თვალისა და ნერვებისა.

ზ. ი. ᲑᲐᲑᲐᲜᲘᲐᲜᲘᲪ. —დილის 11—12 ს. ქალთა სენიო და ბავშვების ავადმყოფებს.

ა. Შ. ᲙᲐᲠᲐᲨᲔᲢᲘᲐᲜᲘᲪ. 1—1½ საათ. შინაგანი და ბავშვებისა.

Ა. Გ. ᲒᲣᲠᲝ. დღით 1½—2½ ს. შინაგანი, ყურის, ყელის და საშოდეკი ავადმყოფებისა.

საღამოობითი:

ა. მ. ᲨᲣᲐᲓᲐᲜᲘᲐᲒᲝ. 6—7 საათ. შინაგან, ბავშვებისა და ნერვებისა.

Თ. ი. ᲠᲣᲜᲓᲘᲜᲐᲫᲔ —სამკურნალოში გამოიკვლევს ქიმიურად და მიკროსკოპიულად შარდს, ნახველს, სისხლს, რძეს და სხვ.

რჩევა-დარიგებისა და რეცეპტების დაწერის ფასი ათი შაური; ღარიბთათვიის უფასოდ; ფასი კონსილიუმისა და ოპერაციებისათვის—მარხიგებით.

დარეკტორი სამკურნალოისა დოქტორი მედიცინისა ნავასარდიანი.

Первая частная лѣчебница *Д-ра Навасардіана*.

Тифлисъ, противъ памятн. Воронцову.

(Წ)

ᲫᲕᲔᲚᲘ ᲓᲐ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ.

არც კაცი ვარგა, თუ ეოცხალი
მკვდრისა ეშინოდეს,
იყოს სოფელში და სოფლისა არა-
რა არგოს.

ნ. ბარათაშვილი

ყური გამოგვიკედეს: თავად-აზაუ-რობა იყო ბურჯი ქვეყნისაო—ქვეყნის მომვლელი, ქვეყნის პატრონი, მხსნელი, მეთაური, მოწინავე ჯირ-შიკა და ლხინშიკაო. ზოგიერთი ეკვობს და უმეტესს ნაწილს სჯერა, სწამს კიდეც, რომ წარსულში ეკრე იყო. საქართველოს წინაშე მის თა-ვად-აზნაურობას დიდი ღვაწლი მიუ-ძღვიხოს; ომიან-ობის დროს ომობდა, მშვიდობიანობის დროს ერის ცხოვ-რებაში ყოველ გვარად მეთაურობ-დაო. მერე რა? ეს იყო და წავიდა. თუ ეს ᲗᲣᲛᲐᲠᲘᲪᲮᲐᲝ, ამის საფას�sერი თავად-აზნაურობამ უკვე მიიღო: ღირსება, მიწა-წყალი, ყმა და მამუ-ლი. ერმა დაჯილდოვა იგი, რითაც შეეძლო, რაც ეძალა. საქმე ის არის —ᲯᲣᲯᲐ, დღეს, უკუღმართ და გა-ᲬᲘᲠᲑᲣᲚᲘ დროს რით გამოიხატება ამ უმაღლეს წოდების ქვეყნისადმი სამსახური?

ᲮᲨᲘრად გგვიგონია და წაგვიკით-ხავს კიდეც, წინაპართაგან ნაანდერ-ძზე ხელი აეიღეო, ყმებს შეველიეთ და ამით მოვიკლეთ ის, რაზედაც ჩვენი ბედნიერება იყო დამყარებუ-ლია.

ახირებულია, თქვენმა მზეკ! ბატონ-ყმობის საქმე თავად-აზნაურობაზე რომ ყოფილიყო დამოკიდებული, ყმობა მომავალ საუკუნეშიაც არ მო-ისპობოდა. არც ჩვენი და არც სხვა ქვეყნების თავად-აზნაურნი ისეთი წოდება არ არის, რომელიც ადვი-ლად აიღებს ᲮᲝᲚᲛᲘ ხელს კუთვნილ უპირატესობაზე და სარგებლობაზე. ამ სულ-გრძელობას ცოტად თუ ბე-ვრად ყველგან მოკლებულნი ᲒᲠᲫᲔᲚ-დებიან. ᲯᲘᲠ თავო ᲭᲔ თავო, მერე ცოლ-ᲚᲝ ᲭᲔ ᲨᲘᲚᲝᲜᲐ. ეს დევიზი თითქო თავად-აზნაურობაზეა გამოკერილი, —ძალმა, ᲒᲠᲫᲔᲚᲝᲑᲐ მოახდინა ის, რაც სამართალმა მოითხოვა.

ბანკები დავაარსეთო; ეს ხომ მა-ᲜᲘᲪ დიდი ამაგი არისო. მე რომ მᲘᲗᲮᲝᲗᲝ, ᲬᲘᲜᲐ-ᲞᲘᲠᲘᲗᲕᲘᲡᲐᲓ ᲐᲠᲪᲐ ᲑᲐᲜ-ᲙᲘ, არამედ ვიᲬᲘᲠᲐ, წოდებრივი სარგებლობა ჰქონდა საგნად. ამ სა-ქმის დაწყების ამბავიც საყურადღ-ᲑᲝᲐ. ქართლ-კახეთში თანაგრძნობა მხოლოდ თავად-აზნაურთა წვრილ-ფეხობამ გამოაცხადა და ძირის ფუ-ᲚᲐᲓ რამდენიმე პროკენტი უზენაეს ნაბოძებ ფულიდამ ჩამოვიდა. საქარ-თველოს მაᲒᲜᲘᲢᲣᲓᲔᲑᲘ, „ᲓᲘᲓᲘᲡᲣᲚᲔ-ᲑᲘᲐ“-კი ომი გაუმართეს ამ საქმის მეთაურებს; ყოველი ᲚᲝᲜᲔᲑᲘᲡᲠᲣᲚ საქმე ᲨᲔᲣᲤᲣᲠᲗᲔᲑᲘᲜᲐᲛ, დაᲨᲕᲚᲔᲗᲐᲛ, წაᲮᲓᲔᲑᲘᲜᲐᲗ. საოცარის სულმოკლეᲑᲘᲗ და ეგოიზმის მოᲬᲛᲐᲜᲘ ვიᲪᲔᲑᲘთ!

ეს საᲣᲯᲔᲠᲘᲜ იმდენად კახეთს არ ერგება, რამდენადაც ქართლისა და სომხითის მეᲗᲐᲥᲣᲜᲔᲑᲘ. რაკი ბანკი დაარსდა და მისი მოქმედება სასარ-გებლოდ დაინახეს, მაᲨინ ყველგან გა-მოსკვეᲗᲐ ᲧᲣᲠᲐ, ყველგან ისურვა მის მფარველობის ქვეშ შეᲮკედლე-ᲑᲣᲚიყო.

ეგებ სხვა რასმეᲨი გამოიჩინეს ჩვენმა დიდმა კაცებმა უᲜა-რი და ქვეყნისადმი სიყვარული? ეგებ ამ უკუღმართ და გაᲬირებულ დროს რითიმე დაეხმარნენ სამშობლოს, ეგებ რომელსამე წესულს მალამო დაადე-ს, რომელიმე გაᲬირება მოაცი-ᲚᲔᲡ?

თავად-აზნაურობას ხომ ყველაფუ-რი ჰქონდა; და ვისაც ᲑᲔᲒᲘრი აქვს, ᲑᲔᲒᲘრიც მოეთხოᲕᲘᲡ.ჩვენᲗᲐᲜ სამ-ᲬუᲮᲐᲠᲝ, უნდა აღეიᲠᲐᲠᲝთ: საერ-თოდ ჩვენი თავად-აზნაურობა და განსაკუთრებით მისი უუმდიდრე-ᲡᲜი და უუᲗᲐᲕᲐᲚᲔᲜᲘᲜᲚᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝმადᲒენელნი ᲧᲐᲠᲣᲚᲘᲗ და უუᲗᲐᲕᲐᲚᲔᲜᲘᲜᲚᲘᲡ ᲬᲐᲠᲛᲝმადᲒ-ᲑᲝᲓ ᲔᲓᲘᲪᲘᲣᲚᲔᲑᲘᲗ თავის სამშობლოს. მის შინაური საᲯᲘრ-ᲑᲝᲠᲝᲢᲝ საქმე-ᲨᲘ მონაწილეობას გვერდი აუქᲪიეს. არა მგონია, სადმე მოიპოვებოდეს კიდევ ქვეყანა, სადაც ᲬᲕრილმანᲗ თვით მოუყვარეობას, ეგოიზმს ისე მკვიდრად გაედგას ფესვები, რო-გორც ჩვენᲨი და განსაკუთრებით ჩვენს დიდკაცობაᲨი. რა აკლდა? გაᲒᲔᲚᲜᲐ, სიმდიდრე თუ უᲑ-ᲔᲠᲘ ᲬᲧᲚᲝᲜᲐ? არც ერთი, არც მეორე და არც მესამე. მაგრამ ᲥᲕᲐ-ᲧᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲒᲚᲘᲡ ᲣᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲔᲜ იყო. ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲔᲠᲜᲘ ᲘᲜᲘᲗᲕᲔᲑᲐ ისეთი მამულიშვილები, რომელთა თავიანთ ᲥᲕᲔᲧᲜᲘᲡᲗᲕᲘᲡ რამე საᲨᲕილიშვილო, სამკვიდრო საქმე დაუთესიათ. ჩვენᲨი ვის აᲨკა ეს მოვალეობა? მას უᲨკო, ვისაც ამისათვის ძალა და ღონე შე-ᲨᲕᲜᲔᲗ, გაᲒᲔᲚᲔ ᲮᲔᲚᲘ უᲜᲐᲠᲗᲐᲕᲔ, წინა დროიდამაც გაბედნიერებული იყო და ახალმაც უᲗᲕᲔ დაᲐᲯილდოᲕ-ᲔᲗ. მაგრამ იმᲗᲐᲜ ცხოᲠᲔᲑᲐᲛ ისე უᲜᲐᲧᲝᲤᲝᲗ, ᲨᲣᲗᲐᲕ ᲩᲐᲜᲐᲠ ᲔᲐ მიდის, რომ საქართველოს ᲨᲘᲜᲐᲣᲠᲘ ᲑᲔᲚᲘ ᲐᲠᲐ-ᲤᲔᲠᲘ ᲮᲔᲐ არ დასᲩᲠᲔᲒᲘᲜᲐ.

პირადს ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲗ ᲮᲠᲣᲜᲕᲐ, მᲮᲝლოდ თავიანთ დაᲨინაურებაზე ᲨᲘᲤᲠᲘ—აი, რა ამᲮᲬᲔᲣᲚᲔᲑᲐ და ასულ-ᲓᲒᲐᲛᲣᲚᲘᲗᲐᲓ მათ.

სურვილი აღესრულდათ, ᲮᲝ-ᲨᲘᲠᲘ ᲧᲣᲠᲐᲛᲘᲜᲚᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲣᲧᲠᲐᲛᲘᲜᲚᲘᲗᲘ ᲓᲐ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐ, რომელთა მეᲗᲮᲝᲑᲘᲗ მიᲒᲘᲜᲯᲗᲐᲗ ᲧᲝᲕᲔᲚᲘ სიკეთე და ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲐ. გა-ᲜᲐ სხვები ᲪᲝᲪᲮᲐᲜᲘ იყᲕᲔᲑᲓᲜᲘ კა-ᲪᲘᲡᲐᲨᲘ, მაგრამ არაᲒისაᲗვის ისეთის მᲝᲬᲧᲚᲔᲑᲘᲡ თვალით არ ᲨᲔᲪᲥᲔᲓ-ᲜᲘᲗ და ისე არ გაᲣᲦᲔᲓᲜᲘᲠᲔᲑ-ᲑᲘᲗ, როგორც გაᲐᲦᲔᲓᲜᲘᲠᲔᲑᲘᲡ ᲑᲝᲒᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚი ჩვენის თავად-აზნაურობისა. ყოველი ეს მიᲜᲘᲗᲕᲘთ არა მარტო ᲮᲘრადის დამსახურების გამო, არამედ იმიტომაც, რომ ისინი, ქართველის ერის მᲝᲬინავე ᲬᲝდᲔᲑᲘᲡ წარმომად-ᲒᲔᲜᲚᲔᲑᲘ იᲜᲘᲗᲔᲚᲝᲛᲓᲔᲜᲔ, და საქარ-თველოს სახელი დდᲒᲛᲓᲔ ᲑᲔᲒᲠᲡ. რასმე ᲮᲜᲔᲨᲕᲘᲗ! დიდი იყო მისᲘ ᲬᲔᲝᲛᲠᲝᲑᲠᲘ-ᲕᲘ ძალა და ისტორიული მნიშვნᲔ-ᲚᲝᲑᲐ კავკასიაᲨი!

ᲗᲜᲔ ᲒᲐᲬᲧᲠᲔᲜᲐ პატრონნი სამრᲔᲚᲝᲜᲐ ᲥᲕᲔᲧᲐᲜᲐᲗ და დიდ კაᲪᲝᲜᲘᲡგან დაᲒᲠᲬ-ᲧᲔᲑᲣᲚᲘ ᲔᲠᲜᲘ? ის ნაწილი ჩვენის სა-ᲬᲝᲛᲐᲓᲒᲝᲑᲘᲡა, რომᲔᲚᲗᲐᲒ ᲬᲠᲗᲔ-ᲚᲘᲡ გულისა, მᲮᲣᲠᲕᲔᲚᲘ სამშობლო-სადმი სიყვარულისა, ᲬᲨიდა გრძᲔნ-ᲑᲘსა და გონების სიფᲮᲘᲠᲚᲘᲡ მეტი არა ᲕᲥᲐᲠ რა. ეს იყო და არის ის „ᲐᲮᲐᲚ-თაობა“, რომᲔᲚიც გამოვიდა ᲔᲠᲐᲜᲐ თავად-აზნაურთა და სასულიᲔ-ᲠᲜᲘ ᲬᲘᲠᲝᲔᲑᲗᲐ ᲬᲘᲠᲘᲓᲐ. ეს იყო და არის ᲒᲠᲘᲚ ᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲘᲠᲔᲑᲘ, რომᲔᲚᲗᲐᲒ ᲓᲔᲪᲘ-ᲓᲘᲡ ᲣᲬᲘᲜᲐᲛᲔᲓᲒᲠᲐ ᲮᲐᲚᲚᲘ, ᲪᲝᲪᲮᲐᲓ თუ ᲑᲔᲒᲠᲐᲒ გონᲔᲑᲠᲘᲒი ძალა ᲨᲔᲫᲘᲜ-ᲜᲐ და ᲮᲔᲑᲝᲠᲘᲜᲐᲒი ᲨᲔᲣᲛᲐᲒრა. ეს იყო და არის ის რაᲮᲜᲐ, რომᲔᲚᲗᲐᲒ ᲓᲐᲛᲮᲚᲔᲑᲣᲚᲘᲐ საქართველო ᲘᲬᲘᲚᲝᲗ და მის ᲑᲔᲓᲜᲘᲔᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲘ ᲐᲛ სოფლის ნეტარება ᲣᲝᲠ-ᲩᲧᲐ. კალ-ᲛᲘთ თუ სიტყვით, სკოლით თუ წი-ᲜᲘთ მან წინაᲐᲦᲛᲔᲓᲒᲠᲔᲑᲐ გაᲣᲬია დროს უკუღმართობას. ახლა კი მე-ᲢᲘ ძალა და გამᲖრიახᲛᲘᲐ გვინ-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

და. ცხოვრების გარემოებათ ისეთი კვანძი გამოსასკვეს, რომ მის გასახსნელად საერთო მოწიფლებაა საჭირო; დიდი და პატარა, მდიდარი და ღარიბი, ერი და ბერი—ყველა უნდა აღიუქვიროს ყოველგვარ ღონისძიებით, საშუალება აღმოაჩინოს, რომ საქართველოს არ დაეკარგონ ის მნიშვნელობა და სახელი, რომლითაც კავკასიაში ჩვენი ერი დღემდის პრივილეგიდან.

დავ. წყაროელი მწერალი

ᲒᲐᲛᲝᲬᲐᲒᲔᲑᲘᲡ ᲪᲜᲝᲑᲐ

ფაშაურის შუშას გაჩუმდა უნდა სკოლის ლრუბელთან და გამშრალა გაზეთის ქაღალდთან. ნაშადური ძალიერ კარგად სწერდაც შუშას. ერთ კვირა წუხელამდე საკმარისია ორმა კოკნი ნაშადური. ძალიერ კარგად სწერდაც შუშას აგრეთვე წუხლში გასხსნილი ტარი.

ახალი ამბავი

—

∴ 28 ნოემბერს, კავკასიის მთავარ-მართებელი გენერალ-ადიუტანტი თავ. გ. ს. გოლიცინი საღამოს მატარებელით ბათუმში წაბრძანდა. მათი ბრწყინვალება სადგურამდის გაიცილეს კავკასიის სამხედრო ოლქის შტაბის უფროსმა გენერალ-მაიორმა შუტლევორტმა, ტფილისის კომენდანტმა გენერალ-მაიორმა რეიტერმა, პოლიციმეისტერმა მასტიკ

მ და სხვათა. თავ. გ. ს. გოლიცინი ბათუმიდგან ტფილისს 30 ნოემბრის დამ.

∴ დღეს, 30 ნოემბერს, ტფილისს სასულიერო სემინარიის ეკლესიის დღესასწაულია. მწირველი ამ დღეს სემინარიის ეკლესიაში მისი მაღალ-ყოვლად უსამღვდელოესობა, საქართველოს ეპსკოზოსი ვლადიმერი ბრძანდება.

∴ ქალაქის გამგეობამ ამ დღეებში ღამის თავ. შესაფარის გასამართავად დაიქირავა სადგომი ვარანცოვის ქუჩაზედ, მელიქოვის სახლში. თავ. შესაფარი მოქმედებას დეკემბრის პირველ რიცხვებში დაიწყებს. ღამის გამთევთა დასაწოლად გამგეობა ტყავის ბალიშიანს ტახტებს აკეთებინებს.

∴ გუშინ წინ, ქ. ტფილისის უძრავის მამულების ხელმეორედ დამფასებელთ საერთო თხოვნა მისცეს ქალაქის გამგეობას, რომელშიაც შუამდგომლობენ, რომ წინდაწინვე მოგვეცეთ ჩვენის ჯამაგირიდგან ყოველ თვის ოცში 80 მანეთი, ხოლო 40 მანეთი მაშინ, როდესაც დფასება დასრულდებაო. გარდა ამისა, ისინი თხოვულობენ განაცავისუფლონ ისეთის საქმეებისაგან, რომელნიც ტეხნიკოსების სპეციალურ ხელობას შეადგენს.

∴ კავკასიის სასოფლო სამეურნეო საზოგადოებას ოდესსის ვეჭრის ტროპანისაგან წინადადება მოსვლია, რომ ავადმყოფ ვეზის საწამლებლად საჭირო გოგირდს და შაბიამანს მე გამოგიგზავნიო ხოლმე, რამდენიც დაგჭირდებათ კარგის პირობებითაო. საზოგადოებას ამგვარი წინადადება სხვებისაგანაც მოსვლია. სასურველია, საზოგადოების საბჭომ მალე განიხილოს ეს წინადადებანი და მოელაპარაკოს რომელსამე ამხანაგობას, რომ გაზაფხულისთვის უკვე მზად ჰქონდეთ მასალა და ვეჭრობაც დაიწყონ.

∴ კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ განიხილა საზოგადოების წევრის ი. გ. ალიბეგოვის მოხსენება სახელმწიფო მამულების გამგის უკანასკნელის განკარგულების შესახებ, რომ გაუქმებულ იქმნას ხე-ტყის ბილეთებით გასყიდვა, დადგენა: ამ საგნის შესამუშავებელად ვანსაკუთრებული კომისია იქმნას დაარსებული, რომლის პირველი კრება 2 დეკემბერს იყოსო. ამ საგნის განსახილველად ცალკე კომისიის დანიშვნა საქმის დამარხვის მოსაზრებელიაო, სწერს „ტფ. ლისტ.“ რა საჭიროა ტყის ხელის მცოდნე კაცთა მონაწილეობის მიღება, როდესაც ბევრი მათგანი სრულიად არ არის ადგილმპრივ პირობებთან გაცნობილი და თითონ საზოგადოების წევრნი-კი ჯეროვანად არიან მომზადებულნი ამ საგნის განსახილველადაო.

∴ რადგანაც 12 იანვარს სრულდება 100 წელიწადი მას შემდეგ, რაც გარდაიცვალა საქართველოს უშიანაშვილი მეფე ერეკლე, ამ დღის სახსოვრად „ბ ნ ზ. ჰეპნიაე ჰბეჭდავს, „მეფე ერეკლეს ცხოვრებას“, რომელშიც მოთავსებული იქმნება სიტყვა, თქმული სოლომონ მსაჯულის მიერ, 1798 წ. 18 იანვარს, მცხეთას, საკათოლიკოზო ტაძარში, მეფე ერეკლეს დასაფლავების

და მოთავსებული იქმნება რამდენიმე სხვა-და-სხვა სიტყვა, ანბრძანი ანი და აკრასტიხელი ლექსები ამ სახელოვანის მეფის გარდაცვალების და ვლოვის გამო, რომელიც მაშინ წარმოთქვამთ სხვა-და-სხვა მწიგნობარ ქართველთ.

∴ 25 ნოემბერს, ქალაქის მესამე ნაწილში, ვიღაც სამმა ჯიბგირმა მოაპარეს 60 მანეთი მარეპოლის სოფლის საზოგადოების მამასახლისს ივანე მამისაშვილს. 27 ნოემბერს, შუადღის 12 საათზედ, როდესაც მამისაშვილი იარშეკაზედ ქურდებს დაეძებდა, ერთი მთანგნი ვიღაც ორს უცნობ კაცთან დაინახა. მამისაშვილმა მაშინვე შეატყობინა ეს ამბავი პოლიციის მოხელეს გაგიევს, რომელმაც დაუყოვნებლივ სამივე დაიპატიმა. პირველი მთანგნი შორაპანის მაზრის გლეხი იპპოლიტე ოსაძე აღმოჩნდა, მეორე ტფილისის მოჭალაქე სანდრო გელვანიძე და მესამე სტეფანე კაპანაკეი, რომელიც ამ ერთის კვირის წინად მეტეხის საპატიმროდგან იქმნა განთავისუფლებული. სამივენი პასუხის გებაში იქმნენ მიცემული.

∴ სატახტო ქალაქების გაზეთების სიტყვით სიმპერატორორო სამხედრო სამეკურნალო აკადემიაში წაიკითხა ლიხატაკია მ. ა. კალანდარიშვილმა სამეკურნალო დოქტორის ხარისხის მისაღებად და კიდეც მიიღო ეს ხარისხიო.

∴ გაზ. „ახ. მიმ.“ სწერენ ქუთაისიდგან: „ხმა დადის, რომ ქუთაისის მაზრის უფროსი ბ ნ სოკოლსკი და ქუთაისის სამაზრო მმართველობის მოხელე ბ-ნი ქელბაქიანი თანაშედებობის თავს ანებებენო.

„26 ნოემბერს, ქართულმა დრამატიულმა დასმა კ. დ. ყიფიანის საბენეფისოდ წარმოადგინა გაჰპიროთა. წარმოდგენას ხალხი ბლომად დაესწო. საზოგადოება მობენეფისეს მხურვალედ მიეგება და რამდენიმე საჩუქარი მიართვა“.

∴ გაზ. „ახ. მიმ.“ ატყობინებენ პეტერბურგიდგან, რომ ის ამბავი, ვითომც ამიერ-კავკასიის რკინის გზა კავკასიის რკინის გზის საზოგადოების ხელში გადადისო, არა მართლდებაო.

∴ სომხურ გაზეთ „მშაკს“ სწერენ სპარსეთიდგან, რომ იქ დაარსებული ამხანაგობა სომხურის წარმოდგენების გასამართავად.

∴ ს. ობისა. მთვარის გამოახლებაზედ დარეკი დაიქარა და მას აქედ სული ბრწყინვალე ამინდია. ღამ-და-მობით, მართალია, ცივა, მაგრამ არა საგრძნობელად. ამინდმა ხალხი ფუტკარივით გარეთ გამოშალა, როდესაც ეშურებიან დარს და ვენახებს ბეჯითად ჰბეჭნენ. საკაზაფ ხელოდ იქნება საყელი-და დარჩეს. გუთნები ბევრს უბია. ჯუჯილები ზოგან ამწვანდა ნაფარაცხებში. თაგვი არა სჩანს... აკ ბრძანდებოდა სამინისტროს რწმენებული ბ-ნი მედვედევი, რომელმაც სასკოლო ადგილ-მამული თ. ზ. ერისთავისა დაათვალიერა და მოიწონა. ვიმედოვნებთ, რომ სკოლა მალე გეგეღრისება.

∴ ᲗᲔᲗᲠᲘ. 26 ნოემბერს აკურთხა „ᲬᲘᲜᲐ ᲚᲝᲚᲒᲘᲡ“ დედათა სკოლის საძირკველი გუჩია სამეგრელოს ეპისკოპოსმა გრიგოლმა. ამ არა ჩვეულებრივ ამბავს საამო დღეც ხელ უწყობდა. კუთხეცეას ქალაქის ყველა დაწესებულებანის წარმომადგენელნი დაესწრნენ მკვიდრითურთ. ქვითკირის საძირკველის სხურების შემდეგ, სადაც მწყობრად მოსწავლენიც იდგნენ, ეპისკოპოსმა გრიგოლმა მიმართა ხალხს მშვენიერის სიტყვით, მაგრამ, ჩვენდა სამწუხაროდ, მან არ განუმარტა ხალხს სკოლის მნიშვნელობა და საოგანლობა, მხოლოდ იგი შეეხო იმ მოდვაწეთ, რომელთაც ამ საქმეში დიდი შრომა და მეცადინეობა მიუძღვიათ. აღნიშნა მოკლედ საქველ-მოქმედო კომიტეტის თავმჯდომარის ქნის ო. ა. ნიკოლაძის გულ შემატკივრობა და ქალაქიდგანი მოიხსენია თვით ქალაქის მოურავის მხნე და მოხერხებული მოღვაწეობაო. ბინდ-ბუნდით გარემოცულ ფოთის სამეგრელის სინათლეში გამოაყვანინათვის. ამასთან დაუსურათ-ხატა ხალხს, წარსული უბერისუფლო და აწმყო ჯირისუფლიანი მდგომარეობა, რომელითაც „ფოთს ეხლი თამამად შეუძლიან იამაყოსო. შემდეგ ხალხმა მიიღო მისგან ლოცვა-კურთხევა და გაემართა სახლში.

∴ 28 ნოემბერს, ტფილისის მაზრის სოფ. ნორითის მცხოვრებელმა ნიკოლოზმა გინაშვილმა მე-4 ნაწილის ბოკალს გამოუცხადა, რომ ვიღაც ბოროტ განმბრახველელ შემოტეფეს ვიწრო ქუჩაში და ჯიბიდან 16 მან. ამოშალეფესო. პოლიციამ მაშინვე შესაფერი ღონისძიება მიიღო და შეიპყრო დამნაშავენი, რომელთაც 12 მანეთი-და აღმოაჩინდათ.

∴ 28 ნოემბერს, მე-4 ნაწილის ბოკალს გამოუცხადა ზინგარის რწმენებულმა ივანე ოროტმა, რომ საღამოს 6 საათზედ, ეტლით მივიტანა რამდენიმე საკენაკი მაშინა თელეგში გასაგზავნად კახეთის მოვდანზედ და გავიგერდი ნენუფარიოვის სახლთან. გადმოვიტი ეტლიდგან და შეეტლეს ვეფთანარი, რომ თვალ-ყური ადევნე მაშინებს, სანამ მოვალ-მეთქი. მივედი და ერთი მაშინა, 60 მან. ლირებული, აღარ ადმოჩნდათ. მეეტლე პასუხის გებაშია მიეცეფილი. ეტრეფეს პოლიცია დაეძებს.

∴ 28 ნოემბერს, ნიკოლოზოს მეიდანზედ პოლიციელმა შეიპყრო სიღნაღის მაზრის სოფ. კარდანაის მცხოვრებელი დაკეთ ოსანეფსა ძე დავიდოვი ნაქურდალის ნივთეფ ბით. დავიდოვს ჩატანანის მეგზურ მეშბის ოთახიდგან გამოუტანია ხუთი სპანი, რომდენიმე მანარა და ოვეფლი მეიდნისკენ. აკ თითონ მეშფეი შეზვედრილან წინ, რომელთაც უეცნიათ ნივთები და შეეტყერებიათ. ეტრეფი მაშინვე მიხვედრილა, დაუფია მიწაზედ ნაქურდალი და გაპქეფილ, მაგრამ იქვე პოლიციელი დაბეჭდრია.

ᲔᲮᲚᲐ-ᲙᲘ ᲛᲔᲡᲘᲛᲘ!

ოჰ! რა ბედნიერი ნომერი იყო ჩემთვის ის, რომელშიაც დაიბეჭდა ბ-ნ იზაშვილის ბედნიერი წერილი „ქართველ-კათოლიკეთა შესახებ“, რამდენი რამ გამახსენა და გამიმარკვია ამ წერილმა!.. მახსოვს, რომ ექვსის წლისას დედამ შემასწავლა „მამაო ჩვენო“ და მოიხრა „შვილო, დღეს ჩვენს ვანოს წაპყეკი საყდარშიო.“. ოჰ ღმერთო! რა გასაკვირი იყო ჩემთვის პირველი ფეხის შედგმა ეკლესიაში. აი, ჩვენის სახლის შიდველი მამა სვიმონი იდგა ტრაპეზზედ და ჩუმად რაღასაც ლოცულლობდა; მე ჩემს შესაწავლელ „მამაო-ჩვენოს“ დაჩოქილი მხურვალედ ვამბობდი, მაგრამ ჩემი მხურვალე ლოცვა შემდეგმა გარემოებამ შეშალა. მამა სვიმონი მობრუნდა მრეკველისაკენ და რაღაც ენაზედ წარმოსთქვა „ხალიღუთუნ ამენეცუ“ და ამას მოჰკვა პაელე დიაკენის პასუხი გალობა იმავ ჩემთვის გაუგებარ ენაზედ. მე ჩემი მხურვალე „მამო ჩვენო“ სულ დამეფანტა. ჩემი გრძნობა გაიტაცა ინ ფიქრმა, თუ იქ რა ამბავი ხდება და რა ენაზედ ჰგალობენ-მეთქი?.. გაათავეს ეს ჩემთვის გაუგებარი ლოცვა. ვანო მომიბრუნდა და მითხრა „მიხა, წავიდეთ, წირვა გამოვიდაო!“ ისე ვიყავი გატაცებული ჩემის ფიქრით, რომ ვანოს სიტყვები აღარ მესმოდა; ისევ ჩემს აღგაკ გაყურებული ვიდეგი. უცბად გაიღო „შესამოსის“ კარი და გამოვიდა მამა სვიმონი; მომიახლოვდა, თავზედ ხელი დამდო და მითხრა:

„შვილო მიხა, მოსულხარ საყდარშიდ ლმერთმა კეთილი და ბეჭნიერი გამოგიყვანოსო“.

შემდეგ მიუბრუნდა ვანოს ტ. უთხრა:

— „ვანო, მიხას სწორედ დრო აქვს, მიაბარეთ ვარეკაპტეს (მასწავლებელს) წირვის რიგი ბეისწავლოსო“.

მე მაშინ გამოვერკვიე, მხოლოდ მაშინ ვიცანი მამა სვიმონი. მამა სვიმონის დარიგების შემდეგ გამოვწიეთ სახლისკენ. ცნობის მოყვარემამ გამიტაცა; ბინდოდა ვანოსაგან შემეტყო, საყდარში რა ენაზედ ჭლოკულობენ?ᲔᲚᲔᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲘ

ᲛᲬᲔᲠᲚᲘ ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲒᲐᲜ

25 ნოემბერი

ჩვენს კურთხეულს ქუთაისში საზოგადო მოღვაწე კაცმა ხშირად დავიწუფებს უნდა მისცეს თავისი კერძო სიამოვნება, ნივთიერი დაკმაყოფილება თავისის შრომისათვის და სხვა მრავალი უსიამოვნება და დაბრკოლება უნდა ჰნახოს სამოღვაწეო ასპარეზზედ. იგი ძვირად ჰხედავს ლმობიერს თანაგრძნობას თავისის მომძმეთაგან, მაშინაც კი, როდესაც საზოგადო საქმეს ემსახურება უანგარო-რად. თუ მან ვგარ შრომის დროს ფეხი წაუბორძიკდა ამ ძნელსა და ეკლიან გზაზედ, მაშინ ხომ მშვიდ-დობით!.. უნდა ჰნახოთ, რამდენნი დაცინვა, რამდენი უსამართლო საყვედური შეხვედება თავისს მეამეულეთაგან. ხშირად გაიგონქნეს საზოგადოებისაგან ამ ვგარ უსამართლო მსჯელობას: „სულელს, თუ არ შეეძლო საქმის კარგად წაყვანა, ძალას ვინ ატანდა, თავისს ქერქში გდებულიყო“. მერე ეს საყვედური ვისგან ისმის? იმ განათლებულ ქალთა და კაცთაგან, რომელთაც თბილი ადგილი უშოვიათ სახელმწიფო ან საზოგადო სამსახურში, ნივთიერად უზრუნველეულნი შექმნილნან, მოჭარბებიან საზოგადო მოღვაწეს დღის სავალზედ, არაოდეს არამც თუ არ უშრომნიათ ჩვენს საზოგადოებისათვის, არამედ არც-კი უფიქრნიათ მისთვის, ერთის გროშის შეწირვა დაჭხარებიათ.

ეს უგუნური დაცინვა და გულქვაობა საზოგადო მოღვაწის მიმართ ადგილად მარტო იმ მოღვაწეს შეუძლიან აიტანოს, რომელიც ფილოსოფოსივით უყურებს ცხოვრებას და ფანატიკურად არის საქმით გატაცებული. ამ კვარ მოღვაწეშისათვის დაცინება და თანამომძეთაგან გულგრილობა არაფერია: ის დაცინებას უგულურებადა სთვლის, რადგან გონებით და ზორს გამჭვრეტელობით ერთთან მაღლი სდგას თავისს მომძეებზედ; იმისს პატიოსანს გულსა და გონებას ის კარა ჰხედვა ეს უშინდურება ცხოვრებისა, როგორც ილიბეზის სპეტკა მწვეტვალს გადარეულს ინონის მეკრიე ტალღები. მაგრამ, რაც ითქვა რჩეულ მოღვაწეს შესახებ, იგივე არ ითქმის ჩვეულებრივ საზოგადო მოღვაწის გამო. როდესაც ეს უკანასკნელი საზოგადოებისა

ᲐᲠ ᲕᲘᲪᲘ ᲠᲐᲡ ᲭᲘᲜᲬᲔᲜᲐᲗᲐ

არ ვიცი რას ჭინწნავს, ეს მხოლოდ ეს კარგ სიმბრალი ენა არისო; მამა სვიმონი რომ ელაპარაკებოდა ხალხს თათრულად, ის ქადაგება იყოო. შენი ბედი, რომ ვერ მოგსწორ ქართულს ქადაგებას. რადგანაც სომხური ა-ბავის ესმის, ამიტომ დღეს ზოგთათვის თათრულად იქადაგეო“.

ამისნაირ დედან, მაგრამ დედა ჩემის სიტყვები დღემდის ჩემთვის გამოურკვეველი იყო. რად უნდა ელოდეთ ჩვენ საყდარში სომხურად, ან რად უნდა დაეშალოთ ქართულს ენაზედ ლოცვა, არ მესმოდა. დღეს ბ ნ იზაშვილის წერილმა ყოველისფერი ამიხსნა. ამიხსნა ისიც, რად მეგანდნენ მე ფრანგს, რად მხდიდნენ სომეხს და მასწავლებელი რადა სწერდა ჟურნალში „სოფეტ-ეატოლიკეო“, როდესაც მე სომხისა არა მეცხო.რა. დიდს მადლობას გწერავ, ბ-ნო იზაშვილო!..

მ. ᲛᲔᲪᲮᲝᲠᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ბისაგან დაცინებასა და გულქვაობას ჰხედავს, მაშინ იმისს მხნეობას სისუსტე ეპარება, ფრთები ძირს ეშვება, ეჭვში შედის, ჰფიქრობს, იქნება ძალა და მომზადება მაკლია, რომ მძიმე უღელი საზოგადო მოღვაწისა რიგიანად გავწიოვო. თუ ეს ასე არ არის, რატომ შეგნებული საზოგადოება ჩემს შრომას ყურადღებას არ აქცევს და თანაგრძნობას არ მიჩენს? ეს საქმე ხომ პირადი ჩემი საქმე არ არის, იგი ეკუთვნის საზოგადოებას, მე აქ არავითარი კერძო სარგებლობა არა მაქვს, ეს ცხადია, ამას ყველა კარგად უნდა ჰხედავდეს! როდესაც ჩვეულებრივს საზოგადო მოღვაწეს ამ გვარი ფიქრი შეეპარება, მაშინ ის ნელ ნელა სასოწარკვეთილებას ეძლევა, საშრომელ იარაღს თავს ანებებს და განზედა დგება.

ეს პატარა წანასიტყვაობა მათქმევინა აქაურის საკვირაო სკოლის მდგომარეობამ. ჩვენდა სამწუხაროდ ყოფილან ქუთაისში ისეთნი, ვითომ განათლებულნი, რომელთაც საკვირაო სკოლა და მისნი მასწავლებელნი რაღაც მეტ ხორცად და ეკლად ეჩვენებათ და სხვა და-სხვა უსაფუძვლო მითქმა-მოთქმით საქმის მსვლელობას ხელს უშლიან. საქმე-კი რამდენად სასარგებლო და საჭიროა, მკითხველი, სხვათა შორის, დაინახავს იმ გარემოებიდგან, რომ დღეს ამ სკოლაში 248 მოსწავლე ქალი და ვაჟია: ამ საქმეში მონაწილეობას იღებს 25 მდის მასწავლებელი ქალი და კაცი. სკოლას შეადგენს ორი განყოფილება: ქალებისა, რომელშიაც 140 მოსწავლეა და ვაჟებისა, რომელშიაც 108 მოსწავლეა. პირველი განყოფილება მოთავსებულია სათავად აზნაურო სკოლაში, ხოლო მეორე—ქალების კერძო სასწავლებელში.

მოსწავლე ქალთა შორის:

1 თავადისაა,
18 აზნაურისა,
19 დაბალ-მოქალაქეთა,
1 სასულიერო წოდებისა,
101 გლეხისა.

ეროვნობით ასე განაწილდებიან:

113 ქართველია,
5 რუსი,
3 სომეხი,
19 ებრაელი.

ამათგან უდედმამონი არიან	14
უმამონი	3
ღარიბ მუშის შვილები	8
თერძის შვილები	4
წვრილმან ხელოსნების და უბრალო ხალხის შვილები	111

—

ვაჟების განყოფილებაში:

აზნაური		27
დაბალ მოქალაქეთა		20
სასულიერო წოდებისა		1
გლეხისა		60
ეროვნობით:	ქართველი	86
	რუსი	2
	ებრაელი	20
ხელობით:	ქარხნის მუშა	11
	თერძი	5
	მოსამსახურე	1
	ნოქარი	5
	სტამბის მუშა	4
	ხარაზი	2
	მწყემსი	1
	დურგალი და ხურო	3
	მესაათე	2
	მღებარი	1
	უბრალო მუშა	1
	შინა მოსაქმე	71

ბევრი ამ მოსწავლეთაგანი მახლობელ სოფლებიდგან დადიან, ჩამოაქვთ სოფლიდგან სანოვაგე, ხილი და სხ., ბაზარში ჰყიდიან, შემდეგ საკვირაო სკოლაში სასწავლოდ მოდიან და საღამოზედ ისევ შინ ჰბრუნდებიან. მსურველი მეტის-მეტად ბევრია, მაგრამ სკოლის შენობის სივიწროვისა და მასწავლებელთა სიცოტავის გამო იანვრამდის უარი ესმით და დაღონებულნი ბრუნდებიან სახლში.

ზიარელი

დაბა და სოფელი

(მოწერილი ამბები)

ს. ქინჩხა. (სამეგრელო), 17 ნოემბერი. წრეჯანდელმა უხვმა მოსავალმა გული გაუძღო ამ სოფლის მცხოვრებს. შემოდგომამ მშვენიერად ჩაიარა ოქტომბრის პირველ კვირის დამლევამდე, მაგრამ შემდეგ-კი ცუდი ამინდები დადგა. ჭირნახულის შეკრება ძლივს მოასწრო კაცმა, ჭირნახულის მუშაობა ერთმანეთს მოჰყვა, ღომი, სიმინდი, ლობიო და ყურძენი. ერთის კვირის შემდეგ ოქტომბერმა იწყო ნელ-ნელ წვიმები და თოვლის დირსიც გაგვხადა, ამ ცუდმა ამინდებმა ბევრს შეუშალა ხელი; ბევრს დაურჩა შეუკრებელი ყურძენი, რომელსაც ზედ დაათოვა, თოვლ მოსწრებულმა ყურძენმა ბევრად ვერ ასარგებლა პატრონები; მოჰკრიფეს, კიდეც დასწურეს, მაგრამ ღვინილი კი აღარ ედირსა და ზოგი დღესაც უდგიათ საწნახლებში აუდუღებლად—ტკბილად. ბევრს მთლად წაუხდა და თხლედ გარდაიქცა. ვინც იმარჯვა და დროზედ ხელი მოჰკიდა მამულებს, წარსულ წლებზედ ერთი სამად მეტი მოუვიდა. წრეჯანდელი ღვინო ღირსებითაც უკეთესია შარშანდელზედ. მხოლოდ ბოსტნეულებმა უღალატა აქაურებს.

ოქტომბრის თოვლს თან მოჰყვა ნოემბრის თოვლიც, რომელმაც ხელი შეუშალა მცხოვრებს პურის თესვისა და შეშის მომზადების საქმეში. ერთის სიტყვით, ურემი შეშა არ აქვს მოსახლეს. თოვლი თოვლია, მაგრამ აქ თოვლს ისეთი ყინვები მოჰყვა, რომ ბევრი ნორჩი ხეხილი დაამრო და გახმო. უმწიფარი კაზები სულ ერთიანად დამზრალია. ხეს ჯერ ფოთოლიც არა ჰქონდა დაცვივნული და უცბად მოსულმა თოვლმა ერთიანად დაგლიჯა ხის ტოტები, მეტადრე ბია, რომლის ფოთოლი ყინვამ ვერ შეაშინა და არ დასცვივდა გაზაფხულამდის,—სულ ძირზედ დაჰგლიჯა და სამუდამოდ გამოასალმა პატრონს. თუ ეს ზამთარი ასე გამწყრალდა, შენი მტერია, ჩვენი საქმე იქნება, შეშა არ არის და სიცივით სული ამოგვხდება. საქონლის საკვებიც თებერვლამდის თუ გვეყო, კარგი იქნება.

რაჟდენ არასნიძე

—

სოფ. ბუგეული, (რაჭის მაზრა). 1881 წელს ბუგეულელებმა და იმის ახლო მახლო სოფლებში მცხოვრებლებმა ბ-ნ ალ. ჯაყელის შემწეობით ითავეს სოფლად წელიწადში ერთხელ (3 ენკენისთვიდგან ათამდის) ერთს ადგილს ბაზრობის დაარსება და კიდევაც განახორციელეს ეს აზრი იმავე წელში. ბაზრობის დაარსებისათანავე, საზოგადოებამ დაადგინა განაჩენი, რომლის ძალით მომსვლელ ვაჭართ თითოეულ საკუთ ადგილში ახდევინებდნენ იჯარად ერთს მანეთს. 10% ამ თანხისა ბუგეულის სკოლის სასარგებლოდ იყო გადადებული. ალ. ჯაყელის აზრით, ბაზრობის დაარსება, სხვათა შორის, საზოგადოების და სკოლის სასარგებლოდ უნდა ყოფილიყო. ადგილობრივი მამასახლისი გვარწმუნებს, რომ სკოლის სასარგებლოდ იჯარის თანხიდგან გადადებული წელიწადში 10% თექვსმეტის წლის განმავლობაში, სულ რომ დავამციროთ, ოთხას მანეთს თუ აღემატება, თორემ არ დააკლდებაო. სად არის ეს ფული? ვინ მიიკერძა? ჩვენ ვერაფერი გაგვიგია! ამის გამოკვლევა ადვილად შეუძლიან სკოლის მზრუნველს, მაგრამ სად არის ის დაკლოცვილი, სკოლას რომ არ ეკარება, რა უნდა გამოიკვლიოს? აგერ ხუთ თვეზედ მეტი იქნება, რაც ის ტფილისშია და სკოლის მასწავლებლების ჭირ ვარამი არ აწუხებს. თუ არ შეუძლიან სკოლის მზრუნველის მოვალეობის აღსრულება, განაცხადოს და საზოგადოება იმის ნაცვლად სხვას ამოარჩევს.

ი—ნ. ამირანაშვილი

რუსეთი

—

მოსკოვის საიმპერატორო სამეურნეო საზოგადოებას შუამდგომლობა დაუწყია გზათა სამინისტროს წინაშე, რომ მიწათ-მოქმედებისა და სახელმწიფო ქონებათა სამინისტროს ნება-რთვისამებრ 1898 წ. განზრახულს კრებაზედ დასასწრებლად სასოფლო-სამეურნეო შემნახველ-გამსესხებელ ამხანაგობათა წარმომადგენლებს უფასოდ შეეძლოთ რკინის გზით მოსვლაო.

— შინაგან საქმეთა სამინისტრომ წინადადება მისცა თურმე ყველა გუბერნატორს, რომ გამოგვიგზავნეთ ცნობები იმის შესახებ, თუ რამდენი გარდასახადია დარჩენილი ხელოსანთა, ვაჭართა და მოქალაქეთა საზოგადოებებზე და რომელ საზოგადოებაშია შემოღებული ურთიერთი თავდებობა საზოგადო გარდასახადის საქმეშიო.

— რადგანაც ამ ზაფხულს გამართულმა საპედაგოგიო კურსებმა უნაყოფოდ არ ჩაიარეს და დიდი სარგებლობა მოუტანეს სამრევლო-საეკკლესიო სასწავლებელთა მასწავლებლებს, ამიტომ უმაღლესს მთავრობას განზრახვა აქვს თურმე ამ ნაირი კურსები მომავალს ზაფხულშიაც გაჰმართოს.

— მოსკოვის უნივერსიტეტის სტუდენტთა შორის 900 კაცს უპირებენ თურმე დათხოვნას სწავლის ფულის შეუტანლობისათვის. ამათ შორის ბევრი უფროს კურსზეა და ერთი წელიწადი უკლიათ სწავლის დამთავრებამდე.

— გზათა სამინისტროში მისდა განსახილველად ამ დღეებში შეიტანენ პროექტს იმის შესახებ, რომ რკინის გზათა მოხელეები კვირაობით განთავისუფლდნენ ხოლმე სამსახურიდგანაო. პროექტის ძალით საჭირო არ არის თურმე ხალხის მატარებლების შემცირება და ან მოხელეების გამრავლება, მარტო საქონლის მატარებელთა რიცხვი უნდა იქმნას შემცირებული და მოხელეთა სამსახური გაწეს-რიგებულიო.

უცხოეთი

—

დიდნი სახელმწიფონი და ჩინეთი. ყველამ კარგად უწყის, რომ ევროპამ თითქმის მთელი ქვეყანა დაიმონავა და დაიმორჩილა. აზიასა, აფრიკასა, ამერიკასა, ავსტრალიასა და მრავალ კუნძულებში ძნელი საპოვნელია ამ ჟამად ისეთი კუთხე, სადაც ევროპის რომელისამე სახელმწიფოს დროშა არ იყოს აფრიალებული და სადაც იმის მოხელენი არ განაგებდნენ. ევროპის პაწაწინა სახელმწიფოებსაც-კი მილიონობით დასახლებული ქვეყნები უპყრავსთ. აზიისა, აფრიკისა და სხვა ქვეყნების გაუნათლებელი და ველური ხალხი ვერ უმაგრდება ევროპის სახელმწიფოთა სიძლიერეს და ნება-უნებურად იმის წინაშე ქედს იხრის. ევროპაც, რასაკვირველია, სარგებლობს ამ გარემოებით და დამორჩილებულ ქვეყნის სიმდიდრეთი ჯიბეებს ივსებს. მართალია, ევროპა ყოველთვის იმას ამბობს, რომ განათლებას ვავრცელებო, მაგრამ მაგალითები სულ სხვას გვიჩვენებს: ათასობით და მილიონობით მშიერ-მწყურვალი რჩება და იხოცება ხალხი ახლად დამორჩილებულს ქვეყნებში, მაშინ როდესაც ევროპის გაუმაძღარი ვაჭრები აუარებელის ქონების პატრონები ჰხდებიან. ასე იყო და არის ეგვიპტესა და აფრიკის ზოგიერთ სხვა ადგილებში, ინდოეთსა და მრავალ სხვა ქვეყნებში. ასეთივე დღე მოელის უთუოდ ჩინეთსაც, დედა-მიწის ზურგზედ ამ უუდიდესს სახელმწიფოს. საქმე ის არის, რომ, გაზეთების სიტყვით, ამ ბოლოს დროს ევროპის უდიდესნი სახელმწიფონი გულითა და სულით არიან მოწადინებულნი ჩინეთის სახელმწიფოს დანაწილებას და იმის ურთიერთ შორის დაყოფას. ამ საგნის შესახებ ლაპარაკი წინადაც არა ერთხელ და ორჯელ ყოფილა. თითქმის მას შემდეგ, რაც ევროპამ ჩინეთის უთვალავი სიმდიდრე და ქონება გაიგო, თვალი აღარ მოუშორებია და მხოლოდ მარჯვე დროს ელის, რომ სამუდამოდ ხელთ იგდოს იგი. ხოლო ამ ჟამად ეს საგანი გერმანიის ჯარის მიერ ჩინეთის ადგილის კიაო-ჩაუსის დაპყრობამ წამოაყენა. გაისმა თუ არა ეს ამბავი, ყველა დიდმა სახელმწიფომ წამოიწია და ჩინეთისკენ ხელი გაიშვირა. დეპეშამ უკვე მოიტანა ამბავი, რომ ინგლისიც მოწადინებულია ჩინეთის სახელმწიფოს სამხრეთ პროვინციებში პატარა „ადგილი“ დაიჭიროს. მაგრამ, როგორც აღმოჩნდა, ამ „პატარა“ ადგილზედ ასი მილიონი მცხოვრებელი ყოფილა დასახლებული. არც საფრანგეთი ჩამორჩა და იმანაც მოითხოვა კუანგ-სისა და იუნანის მახლობლად მდებარე ადგილები. სხვა სახელმწიფოებმაც მოინდომეს ჩინეთის ადგილები და ამიტომ მოითხოვეს, რომ მშვიდობიანად და უომრად იქმნას განაწილებული ეს უზარ-მაზარი ქვეყანაო. ხოლო რაც შეეხება თვით ჩინეთს, იმას არავინ არაფერსა ჰკითხავს. ხუთასის მილიონის ხალხის აზრი, როგორცა სჩანს, მხედველობაში მისაღები არა ყოფილა. მაგრამ საეჭვოა, რომ ჩინეთმა ხმა არ ამოიღოს და ისე მოიქცეს, როგორც ორი ან სამი სახელმწიფო უბრძანებს. სხვა რომ არა იყოს-რა, ამ ხუთას მილიონს ოცის მილიონის კაცის გამოყვანა შეუძლიან ბრძოლის ველზედ და ამ ოც მილიონის დამარცხება-კი ძნელი იქმნება, მათ ჯოხის მეტი იარაღიც რომ არა ჰქონდეთ-რა.

ნაწყვეტი

—

ვკვდებოდი, არვინ მიწევდა
დახმარებას და შველასა,
მე უგროშ ფულო ღატაკი
ვეზიზღებოდი ყველასა.
სამკვიდრო დამრჩა მსუქანი,
გაეგოთ მგლებს და მელასა:
ლხინს მიმართავდნენ, მაჰმევდნენ
ჩიტის რძესა და წველასა!..

დ. მაჩხანელი

დამაკვირდი

—

ვინც-კი იბადება, იგი ჯვარის კაცად არის ჩარიცხული; მთელი ცხოვრება ადამიანისა დაუწყნარებელი ბრძოლაა გაჭირვებასთან.

ვუნგი

***

ვნებათა დღლვის ძლევა ძნელია, მათი დაკმაყოფილება — შეუძლებელი.

***

როდეს გაჭირდეს საქმისა,
კაცი უხმს მას გამბედავად,
საქმეს მოახდენს კეთილად,
თუ სულ არ არის ბედავად.

იოსებ ტფილელი

ჟურნალ-გაზეთებიდგან

(ამოკრებილი ამბები)

სამს კაცს, პერსისა, პილჰერს და ვილსონს გამოუგონიათ და უცდიათ კიდეც ახალი ნავი, რომელსაც იალქანის მაგიერად დიდი ქოლგა აქვს. ყველას კარგად მოეხსენება, რომ იალქნიანი ნავი ადვილად გადაბრუნდება წყალში. ეს ახალი იალქანი—ქოლგა კი პირიქით ქარის დროს ზემოდა სწევს ნავსა და ნავის გადაბრუნება ყოვლად შეუძლებელია. ამ ქოლგის მსგავსს იალქნის გამომგონელნი ამტკიცებენ, რომ ეს იალქანი მეტად კარგია და დიდის სისწრაფითაც შეიძლება მისის შემწეობით ნავით მოგზაურობა. განსაკუთრებით კარგიაო ასეთი იალქანი იმ ნავებისთვის, რომელთა დანიშნულებაა ხალხის გადარჩენა დარჩობისაგან უბედურობის დროს.

***

ვალდაის მაზრის ერთს გლეხს გამოუგონია თვით-მოძრავი ორჩოფეხები, რომელიც თავის თავად დადის თურმე და კაცი სრულებით არ იღლება, რა დიდი მანძილიც უნდა გაიაროს. ამბობენ პეტერბურგსა და მოსკოვში უკვე არსდება ამხანაგობანი, რომლის წევრებიც ორჩოფეხებით ივლიან. ამ ამხანაგობის წევრთ განზრახვა აქვთ გაიჯიბრნენ კიდეც და ორჩოფეხებით წავიდნენ პეტერბურგიდგან მოსკოვში.

თვით-მოძრავი ორჩოფეხები უფრო იაფიც არის და უფრო მოხერხებულიც, ვიდრე ველოსიპედია და იმედიც არის, რომ ველოსიპედების მაგიერად ეხლა ორჩოფეხების ხმარებას შემოიღებენ.

***

ამერიკის ჟურნალები სწერენ, რომ ნიუ-ჯერსეიში ჩაუშვეს ზღვაში, ანუ უკეთ რომ ვსთქვათ, ზღვის ქვეშ ახალი დიდი გემი, რომელმაც წყალ ქვეშ უნდა იაროს. გემი იმ გვარად არის გაკეთებული და ისეთი მანქანები აქვს, რომ როცა საჭიროა, ზევით ამოვა და ჩვეულებრივ გემისავით ივლის, ხოლო, როცა საჭიროება მოითხოვს, შიგ წყალში ჩავა და იქ ივლის ზღვის ძირში. გემი სამხედრო საქმისათვის არის გაკეთებული და მომართული. ზედ ზარბაზნები აქვს. ჩავა წყალში, მივა ახლოს მტრის გემთან, უეცრად ზემოდ ამოვა, ესვრის მტრის გემს ზარბაზანს და იმავე წუთას

ისეე ზღვის სიღრმეში ჩაიძალება. მკრე მეორე მხრიდგან მიეპარება ვემს, კიდევ ზემოდ ამოვა, კიდევ ესერის ზარბაზანს და ისეე ჩაიძალება. ამგვარად ამ საკვირველს ვემს შეეძლიანან დაჭიეპოს მტრის ვემი, ხოლო თითონ კი არაფრის შიში არა აქეს.

მთავრობის განკარგულებანი

ებოძათ: სამსახურის წელთა შესრულების გამო კოლეგიუმი ასესორობა— უფროსას აკრაჩოვის თანამდებობის აღმასრულებელს თაკადს ანდრონიკაშვილს; ტიტულიარნი სოკუტნიკობა— სახელმწიფო ბანკის ტფილისის განყოფილების განსრულიერის თანშემწეს ლომბიეს; კოლეგიუმი სეკრეტრობა— სახელმწიფო ბანკის ტფილისის განყოფილების მეორე ხარისხის მოწყობლების თანშემწეს კობიაშვილს.

ხალხური ლექსები

ვაი, დედა, თავი მტკივა,
სად არი შავ ბალახაო,
თეთრმა გოგომ დამიპირა,
შავმა-კი ქე გამლახაო.

—

წყალში ბადე გადავაგდე,
დეკვეპირე *) ლლვის შვილი,
შენ მეზობელს გადვუკოცე
კოკა-დაბალი ქალიშვილი.

შემოწირულება

ჩვენ მივიღეთ ანნა ზედგინიძის მიერ შეკრებილი 21 მან. და 70 კაპ. ქ. ერევანში. ამ ფულიდგან 17 მან. 50 კაპ. შეკრებილია ჩვენის მხეოვანის მგოსნის თ. რაფიელ ერისთავის ფონდის სასარგებლოდ და 4 მან. 20 კაპ. მომავალი დედათა სკოლის სასარგებლოდ. აქვე ვბეჭდავთ ცალ-ცალკე, რომელს ფონდისათვის ვის რა შემოწირავს. თავ. რაფ. ერისთავის ფონდს შემოსწირეს:

იოსებ ზ—ძე ოქროსპირიძემ—1 მან., კოს. ლ—ძე ა—ანმა—2 მან., სიმონ ნ—ძე ყასრაძემ—1 მან., თ. ისიხე ნაკაშიძემ—2 მან., თ. ს. მ—ძემ—1 მან., ნ—ე კანდელაკმ—50 კაპ., კ. სოფიო თუმანიშვილისამ—2 მან., თ. ივანე ვარნაძემ—5 მან., მიხეილ გვახარიამ—1 მან., ივ. ნ—ძე ზედგინიძემ—1 მან, დ. ფ. შ—ძე ზედგინიძემ—1 მან., სულ 17 მ. 50 კაპ.

მომავალ დედათა სკოლის სასარგებლოდ: კნ. სოფიო თუმანიშვილისამ—1 მან., ანნა ისაკიის ასულო ყარაძისამ—1 მან., ნადეჟდა ალექსანდრეს ასულმა ყასრაძისამ—1 მან., ანასტასია თანდოკვეისამ—20 კაპ. და ანნა ივანეს ასულმა ზედგინიძისამ—1 მან., სულ 4 მან. 20 კაპ.

ოგიგე პატივცემელო ანნა ზედგინიძისა ფულსა ჩკრეს თურმე შეფე ერეკლეს ფონდის სასარგებლოდ.

დეპეშა

(რუსეთის დეპეშათა საგენტოსაგან).

28 ნოემბერი.

ᲔᲓᲘᲜᲑᲣᲠᲒᲘ. სამხედრო მინისტრმა სთქვა: „ინგლისისთვის სამი კორპუსი ჯარი არის საჭირო, რომ მტერს დაცემის დროს პასუხი გასცეს; ორი კორპუსი იმისთვის, რომ მტერი სახელმწიფოს გარეშე მოიგერიოს, რამდენიმე პატარა რაზმი საზღვარ გარეთ გასაგზავნად და სათადარიგო ჯარი ინდოეთსა და ახალშენებში გასაგზავნად.“ მინისტრმა დაუმატა: „ეს მოთხოვნილებანი შეიძლება დაკმაყოფილებულ იქმნან აწ არსებულის სამხედრო კანონის ძალით. საზოგადო სამხედრო ბეგარას ინგლისის ერი არ თანაუგრძნობს; შეიძლება ის მაშინ დაეთანხმოს ასეთს ბეგარას, როდესაც ამას ქვეყნის დაცვა მოითხოვსო.“

29 ნოემბერი

ᲙᲝᲜᲡᲢᲐᲜᲢᲘᲜᲝᲞᲚᲘ. ამბობენ, რომ კონსტანტინეპოლში ყოფნის დროს გეორგიევიჩი ბეგრს ეცადა, რომ პორტის მონასტრიისა და დიმბრის სერბიის ეპისკოპოსებისთვის ბერათები მიეცა, მაგრამ პორტა არ დათანხმდა, იმ მიზეზით, რომ საპატრიარქო წინააღმდეგიაო. გარდა ამისა გეორგიევიჩი ეცადა, რომ სერბიის ერს ისეთივე უფლებანი მისცემოდა, როგორიც აქვთ სხვა ერთ, რომელთაც საკუთარი ეკკლესიები აქვთ, მაგრამ ეს მოთხოვნილებაც იმავე მიზეზის გამო არ იქმნა დაკმაყოფილებული. ხმა დადის, რომ გეორგიევიჩმა კვეშრის შესახებაც აღძრა ლაპარაკიო, მაგრამ ილდიზ კიოსკში არ შეიწყნარეს და განაცხადეს, რომ თუმცა თანაუგრძნობთ კვეშრის, მაგრამ მხოლოდ ბოლკანეთის სახელმწიფო საერთო კონფერენციას შეუძლიან მოიტანოს ნაყოფი —მშვიდობიანობა დაამყაროს და დაიცვას აწინდელი სამფლობელოები, ხოლო კერძო კავშირი უკმაყოფილებას აღძრავსო.

ᲑᲘᲠᲚᲘᲜᲘ, რეიხსტაგი. პოსალოვსკიმა სთქვა, რომ 5 ნოემბრიდგან რუსეთის ნავთს, რომელიც ალეკსანდროვზედ მოდის განსაკუთრებული გადასახადი დაეფო და რომ მალე რუსეთის გაწყენდილ ნავთს დაკლებული გადასახადი დაეფიგნო.

პეტერბურგიდან ბარგა, 28 ნოემბერი.

	მეფიდელ.	ბაკურ.	ბაკურ.	ბაკურ.
	მან.	კ.	მან.	კ.
ბუთ მანეთიანი ოქრო	„	—	„	—
5% -ნი მომგებიანი ბერავნობის ფურცლები საზელმწიფოთა სათვად - ახნაურო ბანკისა	—	„	—	212
4½% ბერავნობის ფურცლები იმავე ბანკისა . .	100³/₄	—	—	—
6% ფურცლები ქალთათის სათვად-ახნაურო ბანკისა .	10²	—	—	—
5% იმავე ბანკისა.	99³/₄	—	—	—
6% ტფილისის სათვად - ახნაურო ბანკისა	102	—	—	—
5% იმავე ბანკისა.	99³/₄	—	—	—
5% ობლიგაციები ტფილისის ქალაქის საკრედიტო ხაზიდგან	99³/₄	—	—	—
5% პირველი შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი .	—	„	—	295
5% მეორე შინაგან სესხის მომგებიანი ბილეთი .	—	„	—	257

ᲕᲐᲠᲘᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗ

ბევრნი წ�„მეაბრეშუმეთა პირველი ამხანაგობის ქუთაისის გუბერნიაში“ შეცდომაში შეუყვანია ამას წინად „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐᲨᲘ“ მოყვანილი წერილი ანგარიშის „ქუთაისის მეაბრეშუმეების და ქსოვის ამხანაგობისას“. ეს უკანასკნელი, ალბად შეცდომით, იმ „შენიშვნის ავტორს „მეაბრეშუმეთა პირველ ამხანაგობად“ ჰკონდა მოხსენებული. ნამდვილადაკი სახოგადო კრება ჰკონდა „ქუთაისის ამხანაგობის ქსოვისა და მეაბრეშუმეთისას“, ხოლო „მეაბრეშუმეთა პირველ ამხანაგობას“ ასეთივე სახოგადო კრება წლიურის ანგარიშის და სხვა საამბანაგო საქმეების მოსახმენად და განსახილველად ექნება, დაიახლოვებით რომ ვთქვათ, მომავალის წლის იანვრის დამლევს, ან თებერვლის პირველ რიცხვებში. ამიტომ ადრევე განცხადებანი დაიბეჭდება ჩვენს ყოველ-დღიურ გაზეთებში და ვისაც მოცალეობით, ეკრძოა უშუალისაც ვანახებთ.

ეშორჩილესად ვსთხოვთ იმ გამოცემთა რედაქციებს, რომლებზეაც გადაბეჭდილი, თუ პირველად დაბეჭდილი ყოფა მოხსენებული ანგარიში, შეიცვალოს ანე ორ-სამ-ადგილ მნიშვნელოვანის სახელით, ეს ჩვენი წერილი გადაბეჭდონ თავიანთ გამოცემებში.

ნ. წერეთელი

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲘᲡ“ ᲤᲝᲡᲢᲐ

ᲚᲔᲚᲘᲐᲜᲘ. ლეკანი „სნეულის ცრემლებში“ არ დაიბეჭდება.

ᲚᲝᲡ. ᲒᲐᲑᲘᲔᲚᲘᲐᲜᲘ. თქვენი წერილი არ დაიბეჭდება.

Ძ. Ბ—ᲫᲔ, ᲚᲐᲖ. ᲛᲐᲠᲗᲚᲔ. თქვენი წერილი სიმართლის მეაღიდგენელია, მაგრამ შიგ ახალი არა არის-რა, დიდად სამწუხაროა, რომ მაგ ქართველთა თვისებამ თქვენს ქალაქშიაც ირინა თავი. იმედი, ეკვე დაწყებული გამოძიება ყველაფერს გამოარკვევს.

ᲗᲘᲜᲐᲒᲔᲚ. ხზრიხშირად მოგვაწოდეთ ხოლმე თქვენი წერილები. გაზეთს გამოგიგზავნით.

Ა. Რ—Ლ ᲓᲐ Ბ. Დ—ᲜᲚ. თქვენ მიერ გამოგზავნილი „ნაწყვეტები“ არ დაიბეჭდება.

Ე. Ხ—ᲒᲘ. Ა. Ჯ—ᲘᲐᲑ. საბუთები წარმოგვიგიეთო, რომ ბოარანი მართალი ორი კეკრაა გამბრალული და არა რამდენიმე თვე.

ᲗᲐᲕᲐᲯᲘᲨᲘ. თქვენი წერილი არ დაიბეჭდება.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

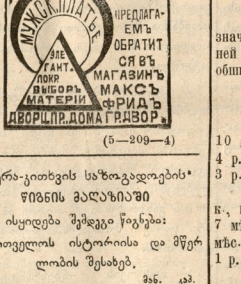

(5—209—4)

„ᲬᲔᲠᲐ-ᲙᲘᲗᲮᲕᲘᲡ ᲡᲐᲖᲝᲒᲐᲓᲝᲒᲠᲐᲦᲘᲡ“ ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲜᲐᲨᲘ

ისყიდება შემდგომ წიგნები:

საქართველოს ისტორიისა და მწერლობის შესახებ.

	მან.	კაპ.
ქართლის ცხოვრება . .	8	„
ოგივე ფრანგულად ნათარგმნი ბროსეს მიერ .	8	20
ქართლის ცხოვრება I წიგნი გიბოცეკა ზ. ჰეკელიანისა	„	40
ვეფხვის ტყაოსანი სუფთიგინი მშვენიერის ყდით	10	„
ნ. ნიკოლაძის ნაწერები .	„	30
კეთილი ძაღლი . . .	„	20
თხზული. მამია გურიელისა	1	„
ქრონიკები თ. ეიარანისა	3	„
ისტორიული ნარკვევი, ალ. ჩყონიანი	1	50
ნ. ნიკოლაძე. ბიოგრაფია	„	20
აკაკი წერეთელი. გიორგაია . . .	„	15

„ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“

1898 წელსაც გამოდის ყოველ-დღე, გარდა იმ დღეებისა, რომელიც ზედ მოსდევს კვირა-უქმეებს. ფასი გაზეთისა:

12 თვით	10 მ.—კ.	6 თვით	6 მ.—კ.
11 „	9 „ 50	5 „	5 „ 50
10 „	8 „ 75	4 „	4 „ 75
9 „	8 „ —	3 „	3 „ 50
8 „	7 „ 25	2 „	2 „ 75
7 „	6 „ 50	1 „	1 „ 50

საზღვარ-გარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლით. სოფლის მასწავლებელთ „ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ“ მთელის წლით დაეთმობათ 8 მან. ტფილისის გარეგან მცხოვრებთ უნდა დაბარონ გაზეთი შემდეგის ადრესით: Тифлисъ. Редакція „ИВѢРІА“.

თუ ტფილისში დაბარებული გაზეთი ტფილისს გარეშე ადრესზედ შესცვლია ვინმემ, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანეთი; ხოლო თუ ქალაქის გარეთიდგან სხვა ადგილს გადავიდა სამუშაოდ, ქალაქს გარედგე, ორი აბაზი.

თუ თვის განმავლობაში დაიბარა ვინმემ გაზეთი არა მთელის წლით, მას გიეგზავნება გაზეთი პირველ იმ თვიდგან, რომელსაც დამბარებელი აღნიშნავს. განცხადება მიიღება გაზეთის რედაქციაში.

ᲤᲐᲡᲘ ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲡᲐᲑᲔᲭᲓᲘᲓ

ა) მეოთხე გვერდზედ თითო ჯერ სტრიქონი—8 კაპ., პირველზე—16 კაპ. ბ) სრული უკანასკნელი გვერდი—30 მანეთი, ხოლო პირველი გვერდი 60 მანეთი. რიგსა სტრიქონებს გამოანგარიშება ამის კვადრატზე, რომელნი ადგილსაც დაიკავნენ 25 ასი კვადრატის ტოლნი.

ხელ-ნაწერები, წერილები და კორესპონდენციები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს. ხელ-ნაწერები, ან საგაზეთო წერილები, თუ საბრალოები მოითხოვეს, ან შემოალეტეთ, ან შემოწირული იქნება. ხელ-ნაწერს, რომელიც დაბეჭდილი არ იქნება, თუ ერთის თვის განმავლობაში პატრონმა არ მოიკითხა, მერე რედაქციას ვეღარ მოსთხოვს, ხოლო წერილებს წერილებს რედაქცია არ ინახავს.

არა-ბავარს მიწერ მოწერას დაებეჭდელ ხელ ნაწერებისა და წერილების შესახებ რედაქცია არა ჭკირსულობს.

პირისაგან მოსალაპარაკებლად რარაკეია თავისუფალი იქნება ყოველ-დღე, კვირა-უქმეებს გარდა, ათ საათიდგან პირველ საათამდე და სალამოობით 6-დგან 7½ საათამდე.

რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე.

ОТКРЫТА ПОДПИСКА НА 1898 ГОДЪ

НА ГАЗЕТУ

„КАСПІЙ“

(XVIII годъ изданія).

Въ 1898 году „Каспій“, въ Баку, ежедневно, будетъ выходить значительно увеличенномъ форматѣ („Русскихъ Вѣдомостей“) по прежней программѣ газеты литературной, общественной и политической, съ обширнымъ нефтянымъ отдѣломъ, при той же самой подписной цѣнѣ.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Съ доставкой: на 12 мѣс.—7 р., на 11 мѣс —6 р. 50 коп., на 10 мѣс.—6 р., на 9 мѣс.—5 р. 50 к., 8 мѣс.—5 р., на 7 мѣс.—4 р. 50 к., на 6 мѣс.—4 р., на 5 мѣс.—3 р. 50 к., на 4 мѣс.—3 р., на 3 мѣс.—2 р. 50 к., на 2 мѣс.—2 р. и на 1 мѣс.—1 р.

Съ пересылкой: на 12 мѣс.—8 р. 50 к., на 11 мѣс.—7 р. 50 к., на 10 мѣс. 7 р., на 9 мѣс.—6 р. 50 к., на 8 мѣс.—6 р., на 7 мѣс.—5 р. 50 к., на 6 мѣс.—5 р., на 5 мѣс.—4 р. 50 к., на 4 мѣс.—4 р., на 3 мѣс.—3 р., на 2 мѣс.—2 р. 50 к. и на 1 мѣс.—1 р. 50 коп.

За-границу:

На годъ . . . . 13 руб.
„ полгода . . . 7 „

Допускается разсрочка платежа подписныхъ денегъ на слѣдующихъ условіяхъ: при подпискѣ вносится не менѣе 3 руб. городскими и 4 руб. 50 коп. иногородными подписчиками; затѣмъ 15-го февраля—2 руб. и 15-го марта 2 руб.

Иногородные адресуютъ свои требованія въ Баку, въ редакцію газеты „Каспій“.

Лица, подписавшіяся (безъ разсрочки) на годовое изданіе „Каспій“ 1898 г. въ настоящее время, будутъ безплатно получать газету въ текущемъ году, со дня подписки.

Подписка принимается: въ Баку—въ конторѣ газеты Армянская улица, домъ Красильникова: въ Тифлисѣ—въ книж. магазинѣ Хидекеля у И. К. Словинскаго; въ Кутаисѣ—при книжномъ магазинѣ братьевъ Чиладзе, противъ собора, на Тифлисской ул., собственный домъ; въ Батумѣ—при книжо-газетномъ агентствѣ М. Николадзе, въ Елисаветполѣ—у Г. А. Альтгаузена, при его торговлѣ аптекарскими товарами; въ Москвѣ—въ конторѣ Мотцль; въ Н. Новгородѣ въ Рождественскомъ газетномъ кіоскѣ и во всѣхъ извѣстныхъ книжныхъ магазинахъ столицъ и провинціи. (3—у.—2).

*) ლლვი—ლოქმა.

Дозволено цензурою, Тифлисъ 29-го Ноября 1897 г. სტამბა ვ. შარაძისა და ამხანაგობისა. რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე.